

*Дудник О.В., кандидат економічних наук, доцент,
«Харківський технологічний університет «ШАГ»
Майборода М.О., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет
Міненко С.І., доктор філософії з менеджменту,
Державний біотехнологічний університет*

ФАСИЛІТАЦІЙНІ ДІДЖИТАЛ НАВЧАЛЬНО-ДИДАКТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ В РЕЖИМІ ON-LINE

Діджитал та цифрове середовище формують та надають можливість навчатись не виходячи з дому незалежно від того чи ви є студентом, чи свічером чи просто людиною яка хоче підвищити свій рівень знань та навиків в певній сфері. В сьогоднішніх умовах воєнного стану в Україні для багатьох здобувачів on-line освіта є єдиною доступною та безпечною формою отримання знань, умінь та навиків. Але для забезпечення ефективного процесу навчання в форматі on-line викладачам, коучам, менторам потрібно використовувати в сучасних умовах не просто діджитал-інструменти для зустрічей та надсилати матеріал для вивчення, але й бути фасилітатором усього процесу навчання студента для отримання ним гарних результатів, мотивувати студентів до результативності, використовуючи при цьому цікаві, корисні та ефективні застосунки, що здатні підтримувати увагу слухачів, активізувати їх залученість у робочий процес та створювати позитивну атмосферу. Тобто актуальність дослідження питань мотивації здобувачів в освітньому процесі є дуже актуальною, а опанування педагогічним працівником фасилітаційних інструментів та підвищення цифрової компетентності є необхідністю та вимогою часу.

Питання активізації пізнавальної активності студентів є предметом дослідження як вітчизняних та зарубіжних вчених [1-2], а також багатьох професійних організацій. Зокрема Educational Era, студія онлайн-освіти, провела дослідження з питання: «Які питання ви найчастіше отримуєте від батьків під час дистанційки?», результати якого показали, що найбільше відгуків батьків було отримано саме на питання: «Як впоратись з відсутністю мотивації до навчання у дитини» [3], а Unichesk Україна провели серію корисних вебінарів та познайомили з цікавим досвідом провідних закладів освіти України про стратегії розвитку онлайн освіти в установах. І таких прикладів активностей чимало за останні декілька років. Але не достатньо говорити про можливості, потрібно їх вчасно застосовувати та перетворювати на рушійну силу розвитку якості надання освітніх послуг.

Виявлення, аналіз та підтвердження доцільності практичного застосування фасилітаційних діджитал навчально-дидактичних інструментів для підвищення якості засвоєння знань та вмінь здобувачами вищої світи в режимі on-line.

Для підвищення мотивації до отримання нових знань та відвідування занять для студентів необхідним є використання різних засобів, прийомів, інструментів, спрямованих на проведення більш цікавих занять, включаючи:

- вивчення практичного досвіду бізнесових структур, чи практикуючих фахівців;
- залучання до занять стейкхолдерів;
- долучати студентів до вебінарів, тренінгів від провідних компаній;
- чергування подачі теоретичного матеріалу з інтерактивами: вікторин чи опитувань з цікавим та веселим оформленням;
- залучати здобувачів до дискусії також через web застосунки, тим самим включаючи їх в процес навчання.

В умовах on-line навчання більшість викладачів вивчають та опановують нові форми та інструменти для ефективної роботи у напрямі дистанційної освіти. Отже, в цьому контексті пропонуємо розглянути інструменти фасилітації для проведення ефективних навчальних занять та заходів. Під фасилітацією (від англ. Facilitation — допомога, полегшення, сприяння) розуміють організацію процесу колективного розв'язання проблем у групі, який керується фасилітатором (викладачем, керівником). Це одночасно процес та сукупність навичок, які дозволяють ефективно організовувати обговорення складної проблеми без втрат часу та за короткий термін виконати усі заплановані дії із максимальним залученням учасників процесу. Інструментами фасилітації що підтвердили свою ефективність на практиці є: Mentimeter [4], AhaSlides [5], Kahoot [6], Wordwall [7]. Всі вони були апробовані викладачами двох закладів вищої освіти України при викладанні дисциплін управлінського спрямування та дозволили оцінити свою ефективність через рівень задоволеності студентів та зростання успішності в порівнянні з попередніми потоками.

Наприклад застосування AhaSlides що є сучасним програмним забезпечення для веб-презентацій, містить широкий набір інноваційних функцій при вивченні навчальних дисциплін «HR-менеджмент» та «Організація праці менеджера» нам вдалось:

- підвищити увагу студентів,
- зарядити позитивною енергією віртуальне заняття,
- використати гейміфікацію,
- підтримка командної роботи;
- мотивувати до обговорення навчального матеріалу на занятті.

Для процесу обговорення користувались в AhaSlides інструментом word cloud, коли кожний студент може висловити свою думку анонімно та в результаті колективної роботи сформуванати ядро ключових понять певного процесу чи категорії (рис.1).

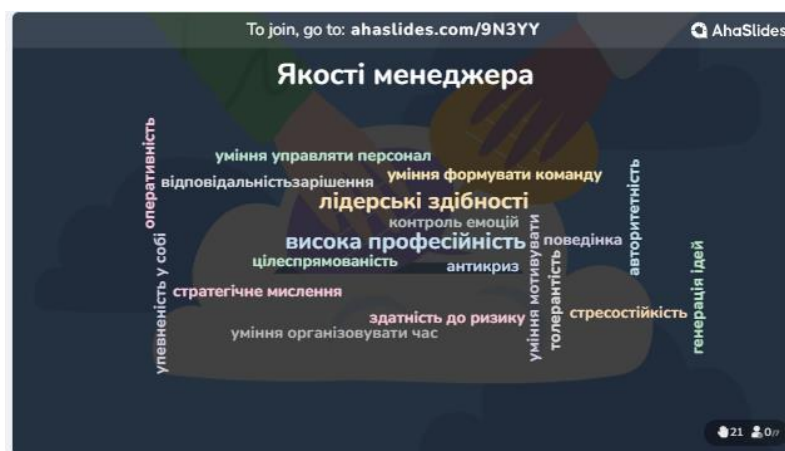

Рис. 1 – Розгляд якостей менеджера за допомогою AhaSlides інструмента word cloud

За допомогою програми AhaSlides додали в структуру заняття вікторини, які дозволили викладачу оцінити знання та розуміння вивченого матеріалу, а студенту в легкій формі змагання перевірити свої знання та відпочити (рис. 2).

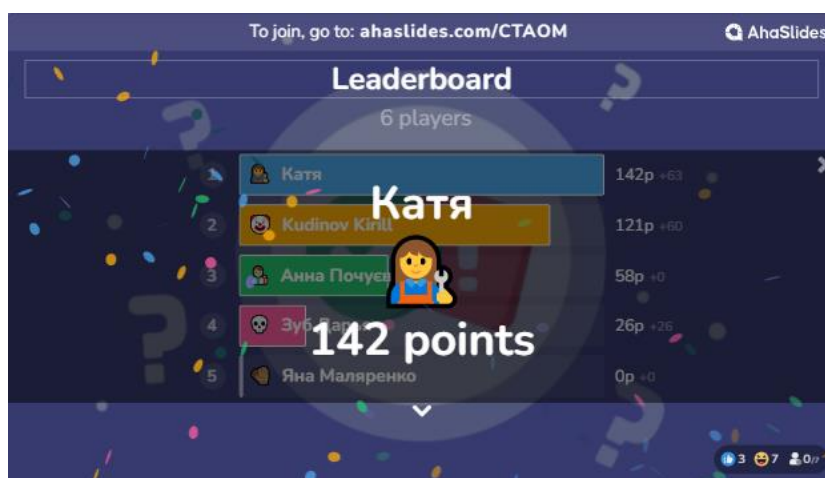

Рис. 2 – Результати використання вікторин AhaSlides

Іноді навіть щось найважливіше «вилітає» з голови, не говорячи про виконання домашніх завдань у ЗВО. В результаті купа предметів, купа не виконаних домашніх завдань і питання «Де ті завдання взяти, як краще та куди відправити», всі ці складнощі однозначно впливають на зниження мотивації до отримання нових знань та в цілому до навчання. Та й самому викладачу в цьому випадку потрібно дуже багато часу для спілкування з кожним студентом, пояснення та надсилання завдань, та ще й студенти надсилають, за часту, результати своєї роботи на всі можливі ресурси, що ускладнює процес комунікації та забирає

дуже багато часу. Щоб цього уникнути, як студенту так і викладачу можна використовувати різні веб-програми з планування роботи. Наприклад: ToDoist, Trello, Remember The Milk, Asana, TickTick, Microsoft To-Do, Any.DO, MyLifeOrganized, Evernote, Сервіси Google [10]. Кожний з цих застосунків має свої особливості, плюси та мінуси, але їх застосування у навчальному процесі допоможе автоматизувати дії та зменшити час на їх виконання.

При організації роботи зі студентами з навчальних предметів «HR-менеджмент» та «Організація праці менеджера» нами використовується застосунок Trello (рис.3). Trello — це візуальний інструмент для спільної роботи, що дає змогу викладачам з усіх куточків світу зручніше планувати навчальні курси, співпрацювати в рамках кафедри або факультету та проводити заняття.

Можливості і переваги Trello:

1. Інтуїтивно зрозуміле керування. Ви зі студентами зможете швидко розібратись у базових функціях.
2. Система впорядкування завдань та метод контролю їхнього виконання.
3. Розбивка на теми.
4. Можливість зберігання матеріалів або посилань на них.
5. Можливість прикріплення до карток посилань на роботи студентів, або фото з зошитів.
6. Легке повернення до попередніх тем, що завжди знаходяться перед очима і можуть бути переглянуті студентами [11].

Для організації ефективної роботи зі студентами з навчальних дисциплін «HR-менеджмент» та «Організація праці менеджера» були створені окремі дошки. На кожній з яких існує декілька колонок, які мають свої назви (наприклад: довідковий матеріал, кейси, практичні завдання, правила на прикладах, казки і т.п.), які можна переміщати та змінювати, а також в кожній колонці існують певні картки з конкретною назвою матеріалу чи завдання.

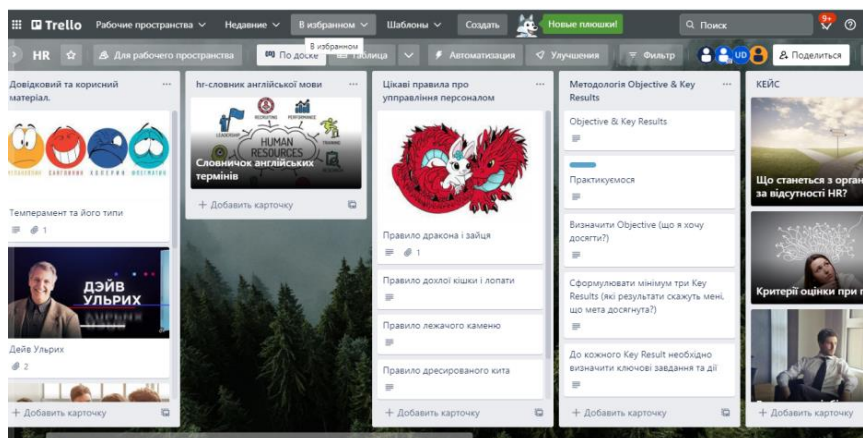

Рис. 3 – Робоча дошка Trello з навчальної дисципліни «HR-менеджмент»

Дошка Trello дозволяє робити вкладки на посилання з цікавим матеріалом, вкладки з матеріалами в world форматі, давати доступ всім для роботи в ній та можливість для студентів прикріпляти виконане завдання до конкретної картки, що зручно як для студента так і для викладача. Працювати на дошці можна в любий зручний час, тим паче це зручно в сьогоdnішніх умовах роботи та навчання.

Після застосувань інструментів програми AhaSlides було відмічено більшу цікавість студентів до навчання, прийняття участі в обговореннях та присутності на занятті. Всі чекають моменту вікторин – особливо подобається цей інструмент, при якому відповідаючи правильно і швидше інших можна отримати найбільшу кількість балів та стати переможцем. Також робота з дошками на застосунку Trello надала можливість організувати роботу зі студентами, збагатити отримання їх знань різним цікавим матеріалом з можливістю перегляду в зручний час. Отже нами було констатовано зручність та цікавість навчально-дидактичних контентів для кращого засвоєння знань студентів в режимі on-line. Плануємо й далі використовувати ці інструменти в навчальному процесі та оновлювати свій арсенал різними on-line інструментами та застосунками.

Список використаних джерел:

1. Policy brief: education during COVID-19 and beyond. August 2020. United Nations. URL: https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf
2. Биков В. Ю., Буров О. Ю. Цифрове навчальне середовище: нові технології та вимоги до здобувачів знань. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Київ ; Вінниця : Планер, 2020. Вип. 55. С.11–22.
3. Educational Era. Студія онлайн-освіти. URL: <https://www.ed-era.com>
4. Дудник О.В., Майборода М.М. Застосування електронних навчально-дидактичних контентів для кращого засвоєння знань студентів в режимі on-lin. Технологічні засади професійної підготовки фахівців вищої освіти в умовах дистанційного навчання [Електронний ресурс]: матеріали Всеукраїнського науково-практичного вебінару для науково-педагогічних працівників (м. Харків, 22 листопада 2022 року); за ред. д. пед. н. В.М. Нагасва. – Харків : ХОГО «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти», 2022. С. 67-70 (Україна)
5. Дудник О.В., Майборода М.М. Фасилітаційні інструменти професійної підготовки здобувачів в режимі on-line. Технологічні засади професійної підготовки фахівців вищої

освіти в умовах дистанційного навчання [Електронний ресурс]: матеріали Всеукраїнського науково-практичного вебінару для науково-педагогічних працівників (м. Харків, 22 листопада 2022 року); за ред. д. пед. н. В.М. Нагаєва. – Харків : ХОГО «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти», 2022. С.83-87(Україна)

6. Mentimeter. Програмне забезпечення. URL: <https://www.mentimeter.com>

7. AhaSlides. Програмне забезпечення. URL: <https://ahaslides.com/uk>

8. Kahoot. Програмне забезпечення. URL: <https://kahoot.com>

9. Wordwall. Програмне забезпечення. URL: <https://wordwall.net/uk>

10. Кращі планувальники: 10 додатків для тайм-менеджменту. URL: https://www.mojo.ua/ua/news/luchshie_planirovshchiki_10_prilozheniy_dlya_taym-menedzhmenta.html

11. Trello для освітян. URL: <https://trello.com/uk/education>